

Beskrivning av förvaltningens arbete
med Vägen till arbete

Verksamhetsrapport 2023

Rapporten omfattar perioden: januari 2022 – februari 2023

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Rapport - omfattning	4
Omvärld - påverkan	4
Uppföljning av föregående rapport	5
Hur förvaltningen lever upp till uppdraget	6
Arbete	7
Eget ansvar	16
Samarbete, nya jobb och företag	21
Förvaltningens arbete framåt	24

Sammanfattning

År 2022 har präglats av följderna av kriget mellan Ryssland och Ukraina och en ökande inflation, vilket förvaltningen också ser börjar få konsekvenser för Göingeborna. Arbetslösheten i Östra Göinge har fortsatt att sjunka under 2022, från 11,2% i januari 2022 till 10,0% i januari 2023, men minskningstakten har planat ut under de senaste sex månaderna. Förvaltningens arbete har bidragit till den minskade arbetslösheten. 164 Göingebor som varit inskrivna vid kommunens arbetsmarknadsenhet har avslutats mot egen försörjning under året. Samtidigt ser förvaltningen att de som har varit arbetslösa en längre tid inte gynnas av utvecklingen utan ligger kvar på samma nivåer som de senaste åren. Lågkonjunktur skapar högre konkurrens om jobben vilket ytterligare försvårar för de mer resurssvaga grupperna.

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat något, från i snitt 192 hushåll/månad under 2021 till i snitt 177 hushåll/månad under 2022. De vanligaste anledningarna till att hushåll avslutats är på grund av att invånare kommit i arbete eller flyttat från kommunen. Samtidigt lever fortsatt närmare 200 barn i hushåll med ekonomiskt bistånd och förvaltningen ser också att personer med långvarigt ekonomiskt stöd från kommunen är en grupp som ökar. För att nå målnivån i Mål- och resultatplanen är det angeläget att hitta fler vägar för att fler som uppbär bistånd kommer ut i egenförsörjning.

Yrkesutbildningarna som förvaltningen erbjuder visar på en hög grad av elever som tar examen. De som tar examen är attraktiva på arbetsmarknaden och en hög andel av de tidigare eleverna är i arbete sex månader efter avslutade studier. De lokala branschråden är en viktig framgångsfaktor. Det är även de satsningar som gjorts på elever med extra behov av förvaltningens stöd.

Det lokala näringslivets bedömning av förvaltningens service och bemötande har förbättrats något under 2022 jämfört med tidigare år och Östra Göinge har stigit 8 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking över det lokala företagsklimatet.

De insatser som förvaltningen erbjuder idag möter inte helt de behov som finns hos målgruppen, varför ett utvecklingsarbete påbörjas under våren 2023 för att bättre kunna svara upp mot målgruppens utmaningar.

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av vårt arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav ifrån invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill vi skapa:

- Transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- Lärande och utveckling
- Underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge och till förvaltningens egen personal.

Rapport - omfattning

Verksamhetsrapporten fokuserar på det prioriterade området Vägen till arbete utifrån Mål- och resultatplanen (MoR) 2020–2023 och rapporteringen sker under rubriker som följer nedbrytningen av det prioriterade området i MoR: arbete, samarbete, eget ansvar, nya jobb och nya företag. Fokus för rapporteringen är vilka resultat och effekter förvaltningens olika insatser får för kommunens kunder och arbetet kan sammanfattas i nedanstående tre punkter:

- få fler Göingebor i arbete och studier
- färre hushåll ska vara beroende av ekonomiskt bistånd från kommunen
- skapa förutsättningar för entreprenörer och företag att utvecklas i kommunen

Omvärld - påverkan

Under våren 2022 invaderade Ryssland grannlandet Ukraina, som förutom ett politiskt ansträngt läge och stora flyktingströmmar inom Europa, också lett till stigande priser på allt från bränsle till mat och höjda boendekostnader. Många av de kunder som förvaltningen möter har en ansträngd ekonomi där marginalerna redan är små. Prisökningarna riskerar att öka behovet av ekonomiskt bistånd från kommunen.

Den oroande omvärldssituationen påverkar också företag som blir mer försiktiga med att nyanställa. Därtill finns ett växande glapp mellan näringslivets behov och tillgänglig arbetskraft vilket är gällande såväl nationellt som lokalt i Östra Göinge. Många arbetsgivare inom välfärden och inom små och stora företag har svårt att hitta personer med rätt kompetens att anställa. Samtidigt saknar många vuxna ett arbete att gå till. Flera orsaker ligger bakom denna utveckling där ett ökat resursbehov inom vissa sektorer ökat i högre takt än det utbildats personer, en bristande matchning mellan näringslivets behov och utbildningar men också då den arbetslösa gruppen i större utsträckning består av personer som står långt från arbetsmarknaden. Många arbetssökande har för kort utbildning, saknar utbildning helt eller har kunskaper som inte efterfrågas av arbetsgivare. Det senare gör sig särskilt gällande i Östra Göinge.

Arbetsmarknadsenheten erfar detta glapp då det är svårare att hitta kandidater som uppfyller företagets behov av arbetskraft.

Östra Göinge påverkas likt andra kommuner av befolkningsutvecklingen. Under flyktingvågen 2015 upplevde Skåne som helhet, men också Östra Göinge som enskild kommun, en rekordhög befolkningstillväxt. Detta blev märkbart i verksamheterna bland annat till följd av en förändrad målgrupp, vilket i stort gäller än idag. Sedan dess har befolkningsutvecklingen mattats av och vänt till ett negativt flyttnetto. Under 2022 har befolkningsutvecklingen i Östra Göinge till och med haft den största minskningen bland skånska kommuner, med en nettominskning om 364 personer. Den nya befolkningsutvecklingen kan ha en viss inverkan på de resultat som presenteras i årets verksamhetsrapport kopplat till utvecklingen av arbetslöshet och andel hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd från kommunen men också gällande avbrott från den kommunala vuxenutbildningen.

Arbetsförmedlingens reformering och förändringar i arbetsmarknadspolitiken är fortsatt en faktor som har stor påverkan på förvaltningens arbete och de kunder som är arbetssökande. För arbetssökande kunder innebär förändringarna att det är svårare att få personlig service och för förvaltningen innebär det bland annat att Arbetsförmedlingen sedan något år tillbaka är mycket försiktig att ingå några avtal kring projekt eller satsningar på lokal nivå. Det påverkar också kommunen genom förändringar gällande arbetsmarknadspolitiska åtgärder, så som avskaffandet av extratjänster. Vidare påverkas den kommunala vuxenutbildningens möjligheter att arrangera kombinationsutbildningar negativt.

Uppföljning av föregående rapport

Återkopplingen på de frågor som ställs i den politiska analysen för Vägen till arbete 2022 besvaras löpande i rapporten enligt önskemål.

Hur förvaltningen lever upp till uppdraget

Politiska prioriteringar

I denna verksamhetsrapport presenteras resultat kopplade till de politiska prioriteringarna som finns beskrivna i strategier och programhandlingar samt MoR 2020–2023. Redovisningen av resultat är framförallt kopplade till det prioriterade området vägen till arbete i MoR med det tillhörande resultatmålet *År 2023 är Göingebon aktiv och självständig genom arbete eller företagande.*

Kommunstyrelsen har antagit ett antal strategier och programhandlingar kopplat till vägen till arbete: programhandlingarna Kunskap – Kompetens – Arbete och Från nyinflyttad till stolt Göing samt strategierna Vägen till arbete, Öppen dörr för näringslivet och En bra start i livet. I dessa tydliggörs vilka förväntningar som förvaltningen, men även Göingeborna, har på sig från politiken. Vikten av att kunna försörja sig själv genom arbete eller företagande är ett centralt tema i dessa styrdokument. Genom att ta eget ansvar och komma i arbete eller företagande blir Göingebon delaktig i samhället. Individens egenansvar och möjliggörande insatser från kommunen är två lika viktiga delar av vägen till arbete och en del i att kunna bli en stolt Göing. Det löper en röd tråd från att klara skolan och nå en gymnasiebehörighet till möjligheten att kunna träda in på arbetsmarknaden. Vikten av entreprenöriellt tänkande tidigt är en betydelsefull del i vägen till arbete. Genom ett nära samarbete med näringslivet kan förvaltningen skapa förutsättningar för att fler Göingebor ska komma i arbete.

Till år 2025 ska den lokala arbetsmarknaden ha utvecklats och individens inträde på arbetsmarknaden underlättats samtidigt som behovet av arbetskraft säkerställts för framtiden. Genom social inkludering, riktade insatser till de med störst behov, samverkan och särskilt fokus på nyinflyttade kan målen uppnås.

Mål- och resultatplan 2020–2023

Från år 2020 sammanfattas den politiska viljan i en mål- och resultatplan som löper fram till och med 2023. Politikens förväntning på förvaltningens arbete kopplat till arbete och företagande ringas in av det prioriterade området Vägen till arbete. Det förväntade resultatet på förvaltningens arbete är att Göingebon år 2023 är aktiv och självständig genom arbete eller företagande. Att kunna försörja sig själv är en grund för delaktighet i samhället.

För att följa upp och mäta om förvaltningen lyckas nå politikens målsättningar förväntas förvaltningen bidra till att

- minska arbetslösheten till 11 %
- minska andelen hushåll med ekonomiskt bistånd till 2,3 %
- förbättra rankingen i Svenskt näringslivs företagsklimatmätning till 4,1.

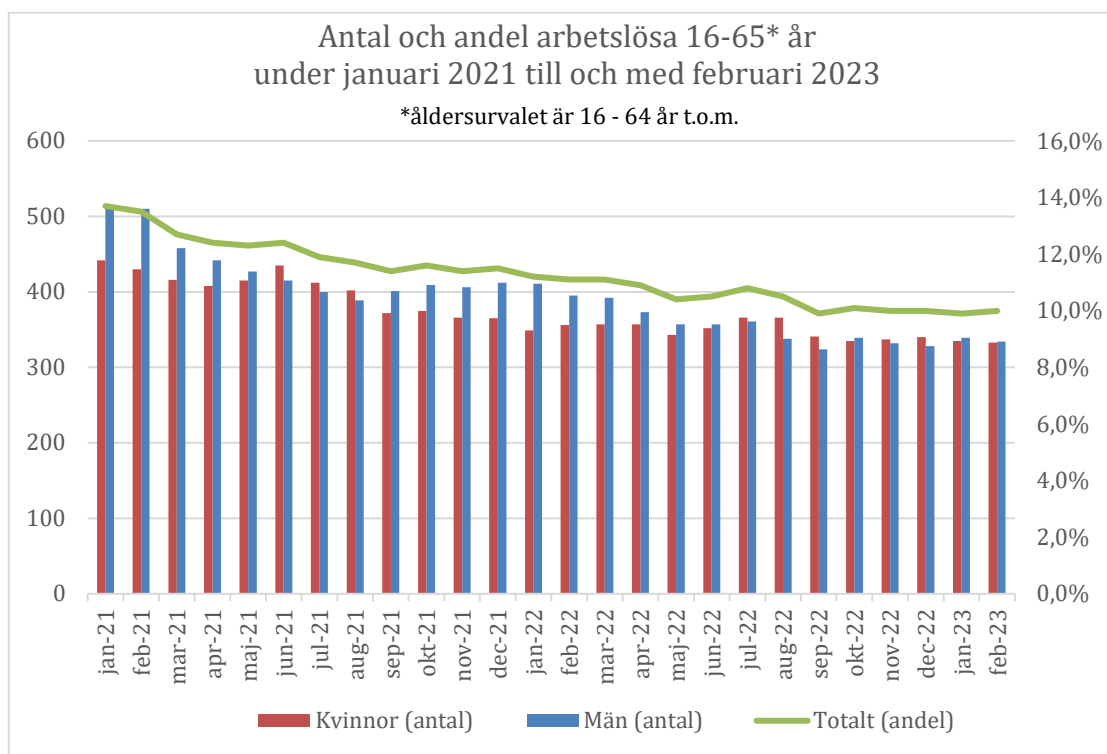
I den kommande analysen presenteras förvaltningens resultat i arbetet med att nå kommunstyrelsens uppsatta mål i MoR under tre rubriker: arbete, eget ansvar samt samarbete, nya jobb och företag. Dessa rubriker matchar de fokusområden som politiken lyfter fram i MoR och förhoppningen är att denna struktur på ett tydligt sätt visar hur förvaltningens arbete går.

Uppföljning av resultatindikatorerna i MoR

Resultatindikator	Utgångsläge 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Målnivå 2023
Andel arbetslösa och sökande i program, 16–64 år	13 %	12,5 %	13,8 %	11,5 %	10,0 %	11 %
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd	3,1 %	3,2 %	3,2 %	2,9 %	2,7 %	2,3 %
Svenskt näringsliv: Företagsklimat, mätning "Service till företag"	3,6	3,4	3,4	3,5	3,75	4,1
Källor: Arbetsförmedlingens månadsstatistik, Socialstyrelsens månadsstatistik och Svenskt Näringsliv. OBS Svenskt Näringsliv ändrade 2020 formulering på frågan från "Kommunens service till företagen" till "Kommunens service och bemötande". *Resultaten för 2023 är preliminära och gäller mars innevarande år. Svenskt Näringsliv presenterar mätningen kring service till företag under maj, varför detta inte presenteras i denna rapport.						

Arbete

Andelen arbetslösa i Östra Göinge har fortsatt att minska under 2022, från totalt 11,2% i januari 2022 till 10,0% i januari 2023. I antal rör det sig om en minskning från 760 personer till 674 personer. Detta innebär att resultatet för närvarande till och med ligger lägre än den målnivå som är satt i Mål- och resultatplanen som är 11% 2023. Minskningstakten har planat ut under de senaste sex månaderna, vilket nedan diagram visualiserar.

Den positiva utvecklingen har skett bland utrikesfödda kvinnor och utrikesfödda män och bland inrikes födda män. Däremot har det skett en svag ökning bland gruppen inrikes födda kvinnor från 133 i januari 2022 till 153 i januari 2023, vilket delvis skulle kunna bero på eventuella neddragningar på timanställningar som en konsekvens av företagens mer försiktiga agerande.

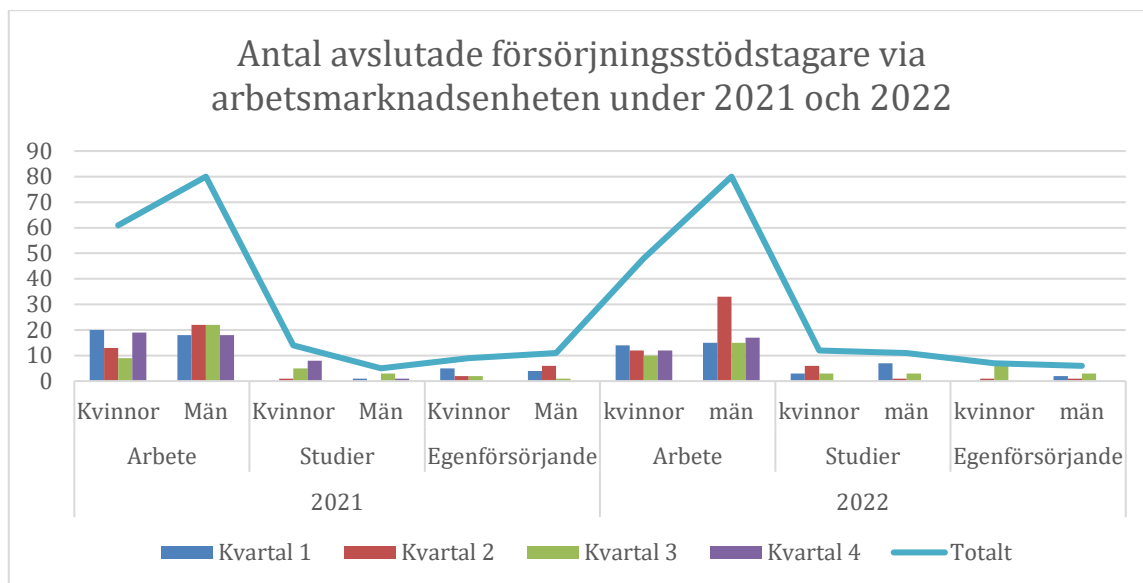
Gruppen långtidsarbetslösa har däremot varit mer eller mindre konstant de senaste sex åren, vilket indikerar att förändringen sker inom andra grupper. Av de 674 arbetssökande som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen har 290 varit arbetslösa i minst 12 månader, varav 153 kvinnor och 137 män. Av dessa har i sin tur 183 varit arbetslösa i minst 24 månader, varav 99 kvinnor och 84 män. Lågkonjunktur skapar högre konkurrens om jobben och där får den mer resurssvaga gruppen än svårare att konkurrera.

Förvaltningens arbete gör skillnad

Sedan kommunen intog en tydligare kompletterande roll gentemot Arbetsförmedlingen i arbetet mot arbetslöshet 2017 har 1059 unika individer, varav 442 kvinnor och 617 män, fått stöd av förvaltningen via arbetsmarknadsenheten på sin väg mot en egen hållbar försörjning.

Nu när omvärldsfaktorer försvårar både för Göingebor och för företag blir förvaltningens arbete än viktigare. Förvaltningens stöd till kunder och företag får bäst effekt när samverkan är god, både internt mellan verksamheter inom förvaltningen och externt mellan förvaltningen, Arbetsförmedlingen och näringslivet, då vi lyckas samla oss runt gemensamma kunder.

Den process som är utarbetad där de försörjningsstödstagare som bedöms kunna arbeta får kontakt med arbetsmarknadsenheten ger goda resultat. Förvaltningens årliga mål om att minst 100 personer ska gå vidare till egen försörjning har uppnåtts de senaste åren. Under 2022 rörde det sig om 164 individer, varav 67 kvinnor och 97 män. Nedan diagram visar att majoriteten av dessa har gått vidare till någon form av arbete. Det har skett en ökning av antalet individer som gått vidare till reguljära arbetsmarknaden, från 62 individer 2021 till 96 individer 2022.

Den arbetsmarknadspolitiska åtgärden extratjänster har tjänat kommunens arbete med att minska arbetslösheten väl. Under tre års tid, från 2018–2021, erbjöds 237 arbetslösa extratjänst via arbetsmarknadsenheten. Av de har 104 avslutats mot arbete och 58 har gått vidare till studier. Inför statsbudget 2022 beslutade riksdagen att avskaffa extratjänster, som ansågs vara en kostsam åtgärd som inte ledde till de önskade effekterna att dessa skulle leda till reguljära arbeten. Under våren 2022 avslutades de sista extratjänsterna i Östra Göinge. Däremot kvarstår kundernas behov av att rustas för arbete eller utbildning. Genom att utgå från den upparbetade processen i arbetet med extratjänster har arbetsmarknadsenheten inlett ett arbete med två andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder, nämligen introduktionsjobb¹ och nystarsjobb². Genom dessa erbjuds individer arbetsträning på en arbetsplats i kommunen. Insatsen erbjuds individer som uppstår ekonomiskt bistånd. Sedan 15 augusti 2022 fram till 14 mars i år har 18 individer erbjudits, framförallt, introduktionsjobb i kommunen. En fördel som förvaltningen ser är att detta möjliggör för kommunen att arbeta aktivt med individer, som många gånger annars befinner sig i passivitet. Det gör att förvaltningen kan arbeta med deras stegförflyttning och rusta de inför ett ordinarie arbete, både gällande språk och färdigheter kopplade till arbetslivet.

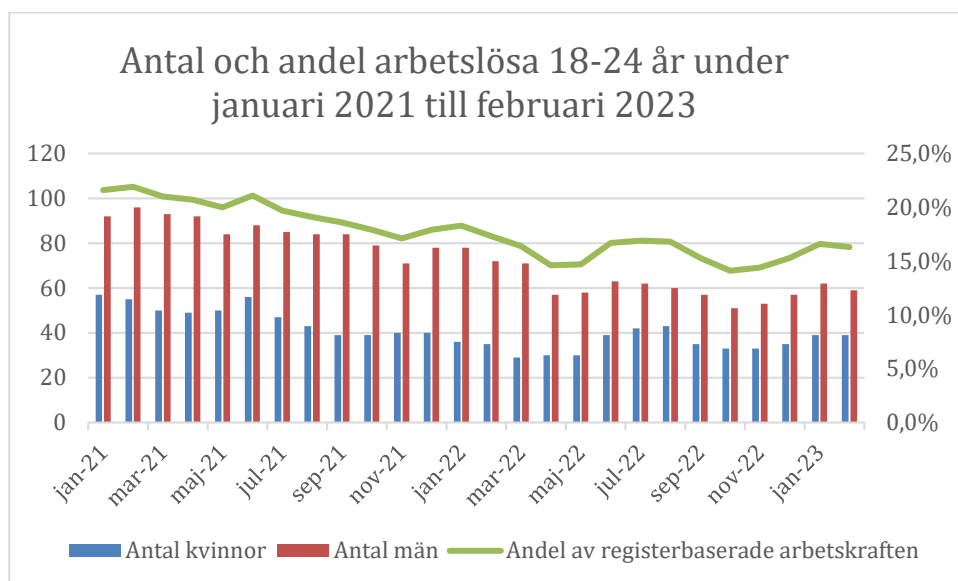
Förvaltningen satsar på unga Göingebor

När arbetslöshetsstatsiken bryts ner till unga vuxna 18–24 år, ser vi en minskning från 18,3% i januari 2022 till 16,3 % i mars 2023. Nedan diagram visar att det inte skett en linjär nedgång under året, vilket sällan är fallet bland annat då det är vanligt att unga skriver in sig som arbetssökande under sommarens studieuppehåll. Vad gäller målgruppen unga finns ett stort mörkertal av sysslolösa som inte återfinns i den officiella arbetslöshetsstatistiken. En viktig uppgift i arbetet med unga sysslolösa är att

¹ Målgruppen för introduktionsjobb är personer som har svårt att få arbete, någon som har varit utan jobb en längre tid eller som är nyanländ. Arbetsgivaren får ersättning med upp till 80% för lönekostnader i tolv månader med möjlighet till förlängning. Introduktionsjobb kan kombineras med språkstudier eller studier inriktade mot yrket.

² Målgruppen för nystarsjobb är individer som varit borta en längre tid från arbetsmarknaden tex på grund av sjukdom eller som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden.

identifiera och ge stöd även åt dessa, något förvaltningen har arbetat aktivt med under året.

ESF-projektet React-EU Sväng in

Det 14 månader långa projektet React EU- Sväng in som finansieras med externa medel från Europeiska Socialfonden (ESF) lider mot sitt slut. Projektet har erbjudit en plattform för unga 18–24 år utan sysselsättning där de erbjudits stöd att hitta sin väg mot självförsörjning. Målet har varit att nå 100 deltagare och att minst 40% av dessa ska ha kommit ut i arbete eller studier. Det är som nämnts en målgrupp som till stora delar inte återfinns i den officiella arbetslöshetsstatistiken varför en avgörande del av projektarbetet har utgjorts av uppsökande verksamhet. Sedan projektet startade fram till 14 april 2023 har 85 unga, varav 62 män och 23 kvinnor deltagit i projektet. Även om projektet inte riktigt når målet om 100 deltagare visar resultatet att kvalitetsmålet uppnåtts då 39, det vill säga 47%, av deltagarna har gått vidare till arbete eller studier.

Deltagare som gått vidare till arbete och studier		
	Arbete	Studier
Kvinnor	7	3
Män	26	3
Totalt	33	6

Projektet har involverat flera viktiga men också skilda roller så som arbetsmarknads konsulenter, socialpedagoger, KAA-samordnare, studie- och yrkesvägledare och fältassistenter. Den fördjupade och utvecklade samverkan mellan dessa, i kombination med den fysiska närheten till deltagare som möjliggjorts genom plattformen på arbetsmarknadsenheten, lyfter projektgruppen fram som en framgångsfaktor. Det har möjliggjort att förvaltningen har nått ut brett med sina insatser men det har också möjliggjort snabbare kommunikationsvägar som lett till ett effektivt stöd till de unga. Detta är lärdomar som förvaltningen tar med sig in i nya satsningar mot arbetslösheten.

Göinge ung har gett unga Göingebor långt från arbetsmarknaden en väg framåt
 Projektet Göinge Ung – Samtal för unga vuxna avslutades i december 2022. Projektet har riktat sig till unga vuxna mellan 18 – 24 år i behov av stöd och motivation för att ta sig vidare i vuxenlivet på ett fungerande och självständigt vis. Relationsskapande och tid är avgörande i arbetet med målgruppen, likaså samverkan med både kommunens olika enheter och olika myndigheter för att navigera de unga på bästa vis. Genom projektet har 68 unga, varav 52 män och 16 kvinnor, fått stöd utifrån sina individuella behov på sin väg mot en egen hållbar försörjning. Stödet har skett både i grupp och individuellt där deltagare erhållit uppemot 25 individuella samtal. Av de 68 hade 33 inte fullständiga betyg från grundskolan. Stegförflyttningar som att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen eller att få rätt stöd inom vården kan vara viktiga resultat. 7 har gått vidare till studier med CSN och 8 har gått vidare till arbete. Projektets arbetssätt har underlättat för handläggare på ekonomiskt bistånd och arbetssättet kommer till viss del kunna implementeras i andra satsningar som förvaltningen kommer göra framöver.

Sommarföretag är ett sätt för unga Göingebor att testa på att vara entreprenör
 Under sommaren 2022 samlades över 50 ungdomar, varav 12 från Östra Göinge kommun i Skåne nordost satsningen Sommarföretag. Tillsammans med det lokala näringslivet får ungdomarna möjlighet att testa olika idéer kring företagande där de får stöd och kunskaper i allt från idégenerering, affärsplan, marknadsföring, sälj och redovisning. Samtliga deltagare kunde förvalta sin möjlighet och tjänade pengar under perioden.

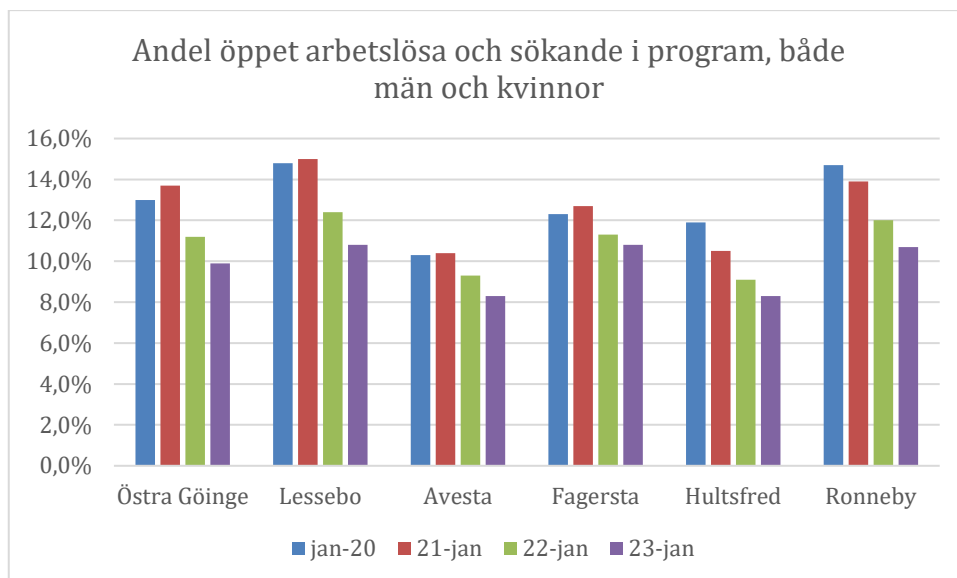
Feriearbete ger unga Göingebor möjligheten att arbeta
 Förvaltningen har satt som mål att erbjuda unga Göingebor möjligheten till feriearbete varje sommar. Totalt 100 platser finns varje år och under flera år har det tillkommit fler platser utifrån särskilda satsningar från regeringen, vilket redovisas i tabellen nedan. Under 2022 skedde inga särskilda satsningar från regeringshåll, varför kommunen då kunde erbjuda 107 unga Göingebor deras första sommarjobb. Detta har möjliggjorts genom att alla verksamheter inom kommunen men även inom det lokala föreningslivet gjort sitt yttersta för att ta emot ungdomar under sommaren.

Antal erbjudna feriearbeten 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal erbjudna feriearbeten	100 + 22	100	100 + 24	100 + 44	107

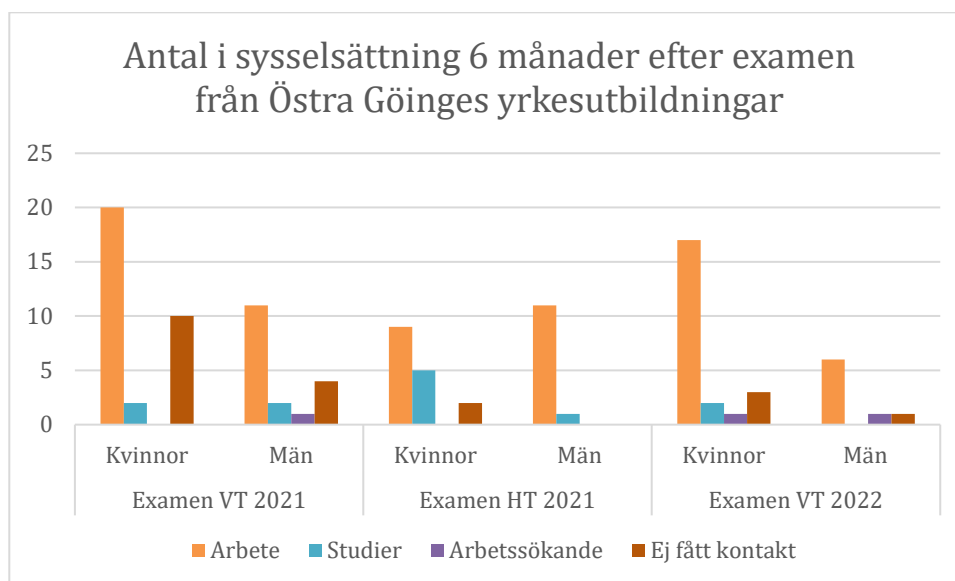
Östra Göinge i jämförelse med liknande kommuner

Den positiva utvecklingen i Östra Göinge har i stort följt riket som helhet där en arbetsmarknad som återhämtar sig efter pandemin har bidragit till att fler har kommit ut i arbete. Sett till kommuner som liknar Östra Göinge i socioekonomiska strukturer syns det i diagrammet nedan att utvecklingen liknar varandra. Östra Göinge tillsammans med Lessebo och Ronneby är de kommuner i jämförelsen som haft den största nedgången det senaste året.

Yrkesutbildningar i Östra Göinge leder till arbete för eleverna och bidrar till kompetensförsörjningen hos arbetsgivarna

Inom de kommunala yrkesutbildningarna är det en hög grad av eleverna som tar examen. Förvaltningen gör uppföljningar av elever som tagit examen sex månader efter avslutad utbildning, vilket redovisas i diagrammet nedan. Av de 31 som tog examen under vårterminen 2022 återfanns 23 i arbete, två hade valt att studera vidare och två uppgav att hen var arbetssökande. Resterande fyra kunde inte nås.

De utbildningar som erbjuds på yrkesvux är väl matchade mot arbetsmarknaden, vilket bidrar till att eleverna är attraktiva för arbetsgivare. De tillfällen som ges att pröva en arbetsplats under APL (arbetsplatsförlagt lärande) innebär att kontakter knyts inför kommande anställningar. Här är det tydligt att de lokala branschråd som förvaltningen utvecklat tillsammans med arbetsgivarna ger god effekt.

Ökad studiemotivation genom stöd från elevhälsoteam och studie- och yrkesvägledare

Under läsåret har introduktionsprogrammet (IM) och Yrkesvux haft tre gemensamma prioriterade fokusområden: normer och värden, kunskaper samt elevens val och inflytande. Genom kompetenshöjande insatser av kollegialt lärande och strukturerat samarbete har lärarlaget och elevhälsoteamet tillägnat sig kunskap för att utveckla undervisningen. Ett fördjupat arbete med skolans elevhälsoteam och studie- och yrkesvägledare har lett till att vi ser en ökad studiemotivation hos eleverna som i högre grad fullföljer sin studieplan. Ett resultat av arbetet är att något fler elever är behöriga till nationellt program; 14 elever under läsåret 2022 jämfört med 12 elever under läsåret 2021. Ett annat resultat av arbetet är att det skett en ökning av antalet utfärdade betygsdokument, 41 under läsåret 2022 jämfört med 32 under läsåret 2021. Ytterligare förklaringar till detta är kompetenshöjande insatser genom språkutvecklande undervisning och att arbeta med digitala verktyg för detta men också tvåläraresystemet som ger pedagogerna bättre möjlighet att stödja eleverna.

Förvaltningen satsar på elever med behov av stöd inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning samt SFI

En betydande andel av eleverna på vuxenutbildningen är i behov av stöd, anpassningar och hälsofrämjande insatser. En stor andel elever lever med oro, dåligt mående, psykisk ohälsa eller PTSD som påverkar deras studier negativt. En annan del av elevunderlaget bär på tidigare skolmisslyckanden då man inte fått stöd för exempelvis dyslexi eller neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF). Mot bakgrund av det har Göinge utbildningscenter inom ramen för ett utvecklingsprojekt med Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) anställt kurator och specialpedagog. Tillsammans med arbetslagen arbetar man stödjande och med att fördjupa sig kring arbetet med tillgängliga lärmiljöer för att hjälpa elever att komma vidare i sitt lärande. Detta kan vara en bidragande orsak till att resultatet för måluppfyllelse ökat för grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning.

Också inom SFI finns stort behov av stöd till elever. Östra Göinge har sedan några år tillbaka haft en hög andel SFI-studerande med låg eller ingen utbildningsbakgrund, vilket gör att studierna tar mycket längre tid. Detta innebär utmaningar i utformningen av utbildningen och undervisningen. Andelen som når godkänt betyg på kurserna har minskat. Under 2022 har verksamheten organiserat kompetensutveckling inom ramen för Skolverkets satsning *Nyanländas lärande* där man med externa föreläsningar och med tillhörande handledningsträffar arbetar med att utveckla metoder för lärande som möter målgruppens behov.

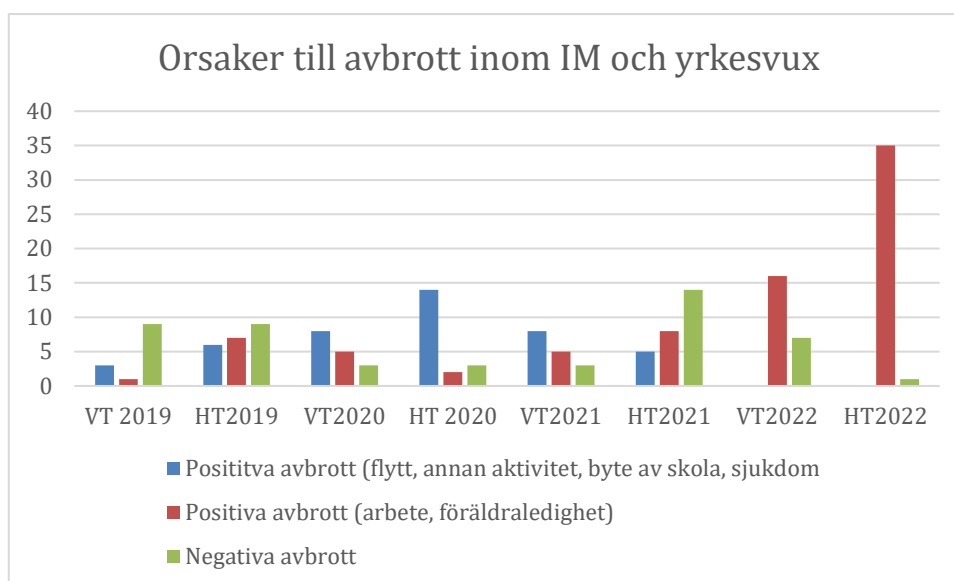
Resultat från SFI, Grundvux och Gymvux

	SFI			Grundläggande vux			Gymnasial vux		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
VT 2019	55%	36%	46%	87%	92%	90%	83%	87%	81%
HT 2019	61%	43%	51%	92%	92%	92%	71%	75%	81%
VT 2020	28%	17%	22%	62%	61%	62%	60%	86%	71%
HT 2020	25%	29%	27%	-	-	79%	-	-	83%
VT 2021	-	-	35%	-	-	79%	-	-	75%
HT 2021	-	-	36%	-	-	73%	-	-	60%
VT 2022	-	-	36%	63%	37%	65%	77%	23%	67%
HT 2022	-	-	29%	70%	30%	77%	69%	31%	79%

Källa: utdrag från verksamhetssystem

Fler avbrott under läsåret 2022 – dock av positiv karaktär

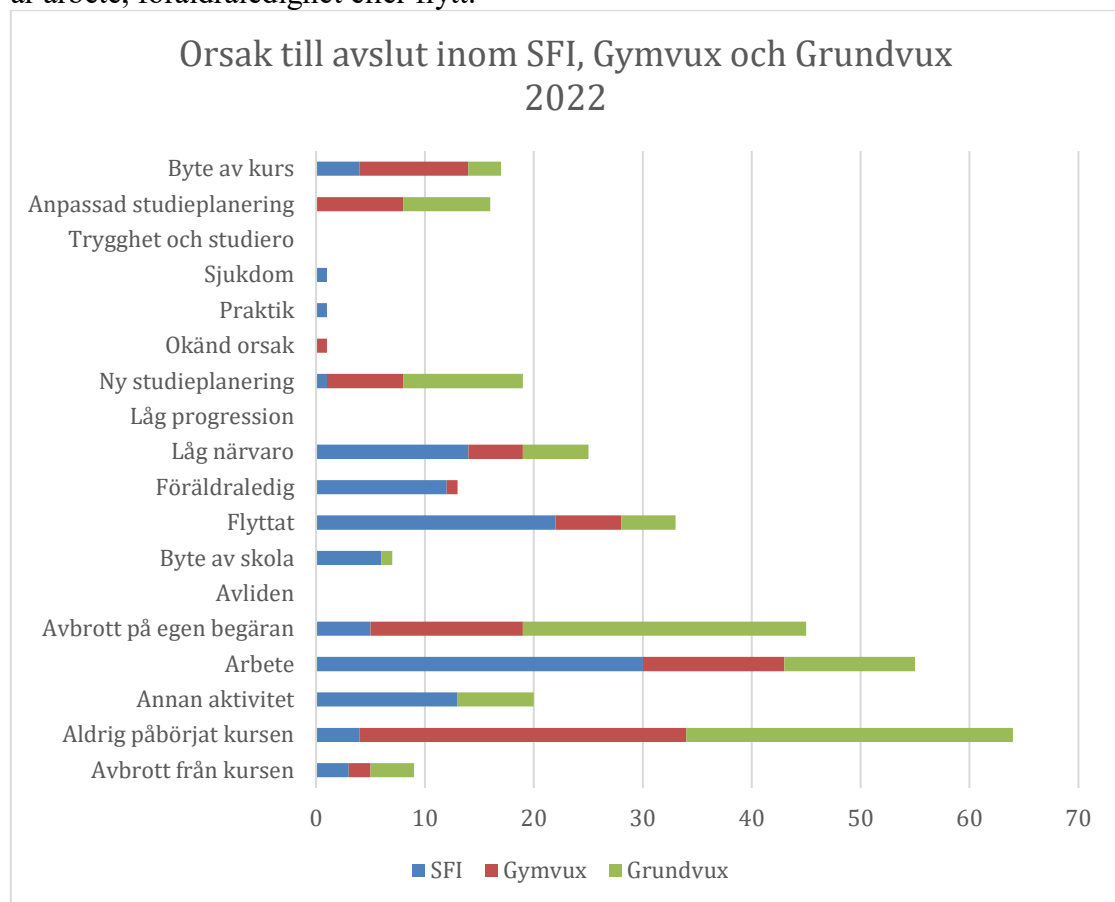
Trots att de flesta som påbörjar en yrkesutbildning slutför den med examen förekommer det att elever hoppar av sin utbildning. Under hösten 2022 gjordes en översikt av orsaker till avbrott utifrån positiva respektive negativa orsaker. Anpassad studiegång, byte av kurs, arbete samt flytt kategoriseras som positiva avbrott medan avbrott på egen begäran, låg närvaro, avbrott från kurs samt annan aktivitet (då Arbetsförmedlingen anvisar till annan aktivitet) ses som negativa avbrott, vilket redovisas i nedan tabell.

Det har skett en ökning av avbrott under 2022, där dock majoriteten har varit positiva avbrott. Flera av avbrotten gjordes i februari. En förklaring till detta kan vara att Covid-19 inte längre klassades som en samhällsfarlig sjukdom och restriktioner togs bort, vilket möjliggjorde för sökande att åter ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. En annan orsak kan vara att eleverna kommit in på en reguljär utbildning eller missat att meddela skolan om avbrott och därför registreras avbrotten en bit in på terminen då de kunnat följas upp. Några avbrott beror på att elever har fått sitt CSN indraget, att de justerat i sin studieplan eller gjort avbrott i en eller flera kurser. Dessa elever finns kvar som studerande, dock i en annan takt eller med reducerat schema.

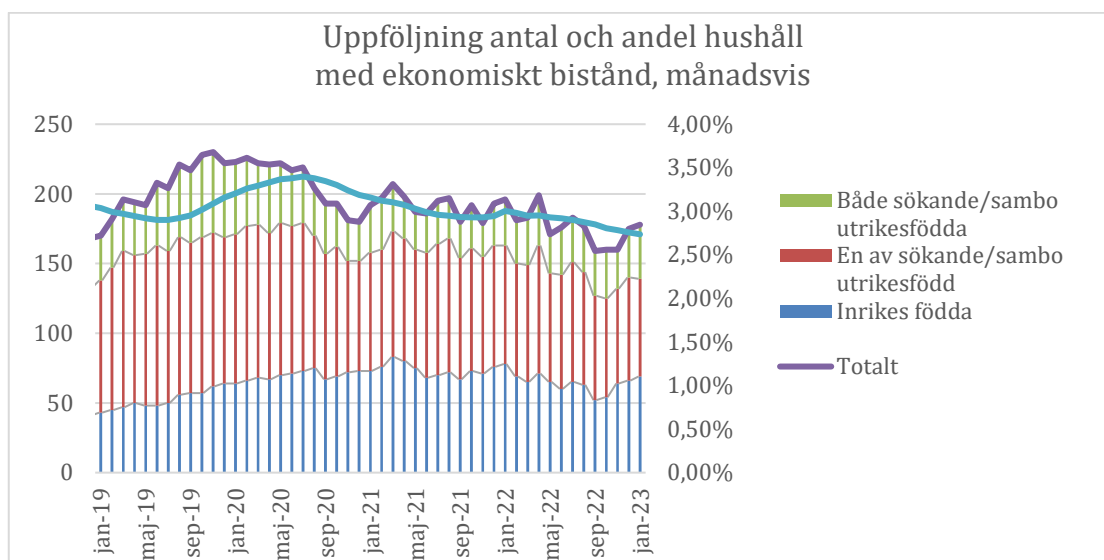
Orsaker till ett reducerat schema/avbrott i kurs kan var arbete, (o)hälsa eller familjesituation.

Även inom SFI, grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning dominerar de positiva avsluten, enligt diagrammet nedan. Den stora delen av avbrott på grundläggande- och gymnasial utbildning handlar om att individen inte påbörjar en kurs eller att man avbryter kurser på egen begäran. Grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning är CSN-berättigat och här kan det tänkas att en del gör en avvägning där arbete går före försörjning via studielån. Det finns en viss svårighet att hantera avbrottsstatistiken för SFI eftersom antagning och avslut sker kontinuerligt utan gemensamt slut- eller startdatum. Huvudskälen till att SFI-elever avbryter sina studier är arbete, föräldraledighet eller flytt.

Eget ansvar

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd under 2022 har i snitt legat på 177 hushåll/månad, vilket i andel rör sig om i snitt 2,76% av kommunens hushåll. Detta är en minskning från 2021 års snitt om 192 hushåll/månad och i snitt 2,95% av kommunens hushåll. För att nå målnivån i Mål- och resultatplanen 2020–2023 om 2,3% behöver antalet hushåll med ekonomiskt bistånd minska ytterligare, till ett årsgenomsnitt på ca 150 hushåll i månaden.

*Ensamhushåll ingår i kategorierna en av sökande/sambo utrikesfödd och inrikes födda

Ser man till utvecklingen under 2022 skedde en minskning av antalet hushåll med ekonomiskt bistånd under våren och sommaren, från 199 hushåll i april till 159 hushåll i september. Detta kan till stor del förklaras med en stor utflytt från kommunen under samma period. Från november 2022 ser vi istället en ökning av antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Detta är troligtvis en konsekvens av den ökande inflation som pågår och som slår särskilt hårt mot hushåll som redan innan högre matpriser och boendekostnader hade en ansträngd ekonomi. Utifrån kommunens socioekonomi kan den ekonomiska utvecklingen tänkas fortsätta att ha en påverkan på utvecklingen gällande antal hushåll med ekonomiskt bistånd.

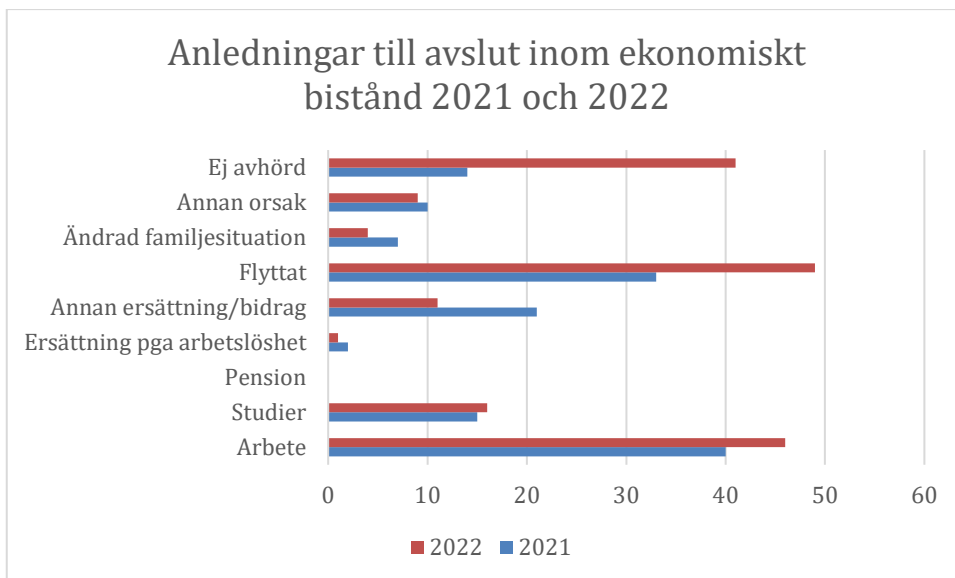
Goda resultat för de som avslutats hos ekonomiskt bistånd

För att mäta kvaliteten på de insatser som förvaltningen gör kopplat till att minska antal hushåll och personer som är i behov av ekonomiskt stöd räcker det inte att enbart se till antal hushåll som uppbär bistånd per månad. Ett sätt att se om förvaltningens arbete får effekt på lång sikt är att se hur stor andel av de som varit i behov av ekonomiskt stöd som återkommer inom ett år efter att ärendet avslutas. I tabellen nedan redovisas detta, där även resultatet kan ses i relation med kommuner som har en liknande socioekonomisk situation som Östra Göinge. Utifrån detta är det tydligt att de personer som avslutas som ärende hos ekonomiskt bistånd, till stor grad inte har behov av fortsatt stöd av kommunen ett år efter avslut. Östra Göinge ligger högre än de jämförbara kommunerna, förutom Lessebo kommun som för år 2022 har gjort en väsentlig ökning sedan 2021. Resultatet indikerar inte enbart att Östra Göinges resultat ligger högt 2022 utan att de goda resultaten även ligger stabilt över tid.

Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)

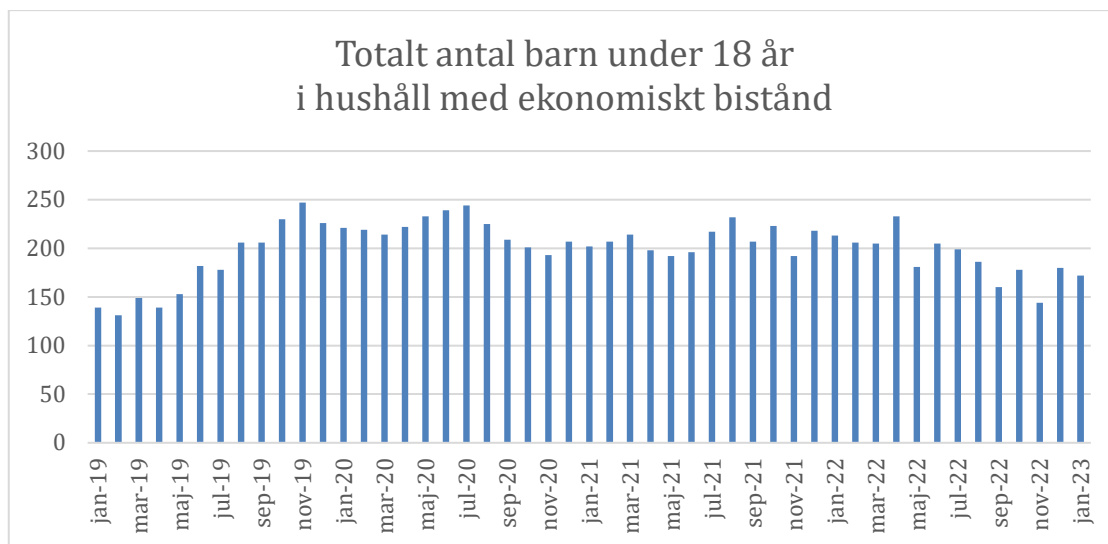
	2018	2019	2020	2021	2022
Östra Göinge	97%	88%	83%	88%	86%
Lessebo	82%	-	78%	63%	95%
Avesta	72%	79%	79%	68%	77%
Fagersta	80%	74%	77%	64%	64%
Hultsfred	-	-	91%	84%	77%
Ronneby	74%	70%	69%	70%	67%
Källa: Kolada					

Under 2022 avslutades totalt 177 hushåll från ekonomiskt bistånd, vilket kan jämföras med 142 hushåll 2021. Enligt nedan diagram avslutades flertalet på grund av att de fått arbete, flyttat från kommunen eller av annan okänd anledning till att hushållet inte inkommit med en ny ansökan.

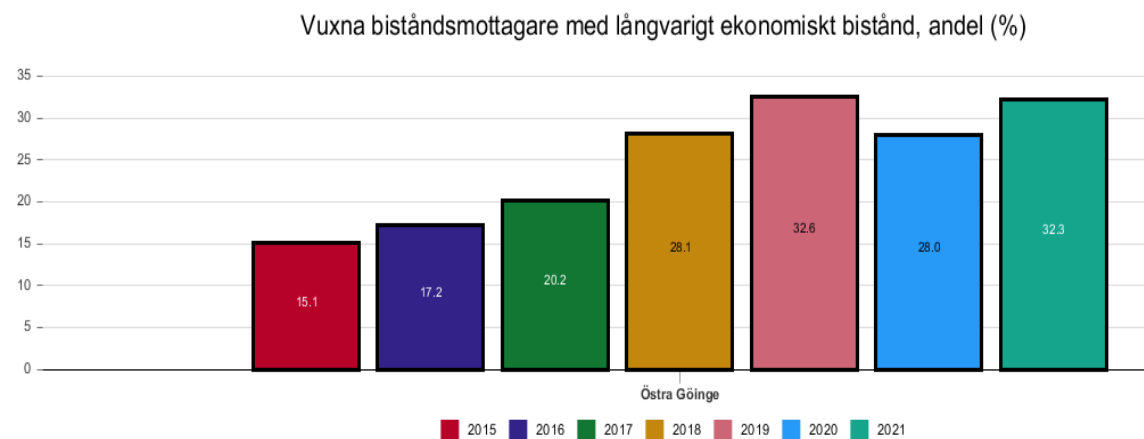
Fortsatt många barn i hushåll med ekonomiskt bistånd

Antal barn som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd från kommunen har minskat men ligger fortsatt på en hög nivå. I snitt rör det sig om 191 barn/månad under 2022 medan samma siffra för 2021 var 208. Att bo och växa upp i hushåll med ekonomisk utsatthet är en riskfaktor, vilket kan ha stor påverkan för barnet i framtiden. Det påverkar tidigt möjligheterna att klara skolan. Förvaltningens arbete med att stötta dessa barns föräldrar att komma ut i en egen hållbar försörjning är därför av särskild vikt, vilket också ligger i linje med den pågående så kallade skolresan med mål om att höja meritvärdet för kommunens elever till 230 år 2030.

Personer med långvarigt ekonomiskt bistånd – en ökande grupp

Sedan 2015 har det skett en gradvis ökning av personer som varit i behov av ekonomiskt bistånd från kommunen en längre tid, med undantag från ett tillfälligt trendbrott 2020, vilket diagrammet nedan visar. Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd³, var 2015 15,1% av de totala biståndsmottagarna jämfört med 32,3% 2021⁴. I antal rör det sig om närmare 80 kvinnor och män 2021. Det har även skett en ökning bland andelen vuxna med *mycket* långvarigt ekonomiskt bistånd⁵. 2021 rörde det sig om 18,9% jämfört med 7% 2015. I antal rör det sig om närmare 50 personer. Sedan 2017 rör det sig om fler män än kvinnor, troligen på grund av att det kom fler män än kvinnor från krigets Syrien.

Liknande utveckling ser vi när det kommer till barn som ingår i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd. 3,4% av kommunens barn ingick i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd 2021 jämfört med 1,4% 2015. Ökningen av invånare

³ Långvarigt ekonomiskt bistånd - det vill säga som erhållit ekonomiskt bistånd 10–12 månader under det gångna året

⁴ Statistik för 2022 finns inte tillgänglig på Kolada vid tid för rapportens sammanställning.

⁵ Mycket långvarigt bistånd - det vill säga som erhållit ekonomiskt bistånd 10–12 månader under det gångna året

med långvarigt behov av ekonomiskt stöd från kommunen indikerar en mer komplex målgrupp som kommer längre och längre ifrån arbetsmarknaden vilket kan innebära att vägen tillbaka till arbetsmarknaden kan bli extra lång.

Lägga tid på rätt saker – digitalisering av ekonomiskt bistånd

Nuvarande hantering av ansökningar om ekonomiskt bistånd är ineffektiv utifrån ett tidsperspektiv både för kund och för socialsekreterare som handlägger dessa ärenden. Andelen som väntat mer än 14 dagar från nyansökan till att beslut om försörjningsstöd fattas uppgick till 83% 2022. Genom att införa digitala lösningar för delar av processen frigörs tid som kan läggas på att ge kund rätt stöd och utmaningar i deras väg mot en egen hållbar försörjning, samtidigt som rättssäkerheten bibehålls. Flera andra kommuner har gjort samma resa och genom att följa den utveckling som sker inom andra kommuner bidrar detta även till Östra Göinges konkurrenskraft som arbetsgivare.

Under 2022 har personalgruppen analyserat nuvarande process för att kartlägga vilka delar som kan effektiviseras. Vidare har ett samarbete inletts med UNIKOM och Osby kommun där man gemensamt tagit fram ett digitalt ansökningsformulär vid återkommande ansökningar som nu testas på kund. Dialoger har förts med CGI⁶ gällande möjligheterna att integrera den digitala ansökan till verksamhetssystemet Treserva. Nästa steg är att

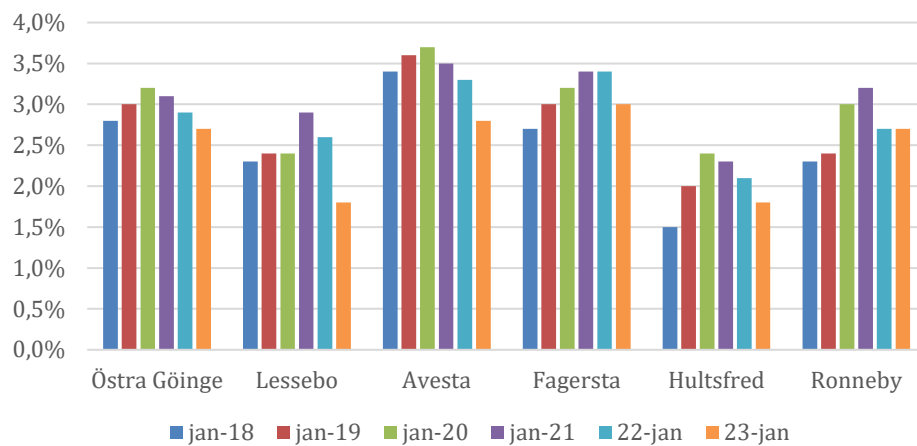
- Införa det nya arbetssättet bland personalgruppen
- Möjliggöra för kund att ansöka om ekonomiskt bistånd via kommunens hemsida
- Integrera det digitala ansökningsformuläret med Treserva
- Koppla på RPA (robot) som utför vissa delar av handläggningen i Treserva
- Införa det digitala förfarandet även gällande nyansökningar

Östra Göinge i jämförelse med liknande kommuner

Nedan syns utvecklingen av andel hushåll med ekonomiskt bistånd i Östra Göinge och liknande kommuner. Utvecklingen liknar framförallt Avesta och Hultsfred där andelen ökar från 2018 till 2020 för att sedan vända nedåt till 2023. Vad som också blir tydligt är att Östra Göinges utmaning, där en hög andel hushåll uppbär ekonomiskt bistånd, delas av flera. Bland de kommuner som liknar Östra Göinge utifrån socioekonomiska faktorer ligger Östra Göinges resultat i mitten.

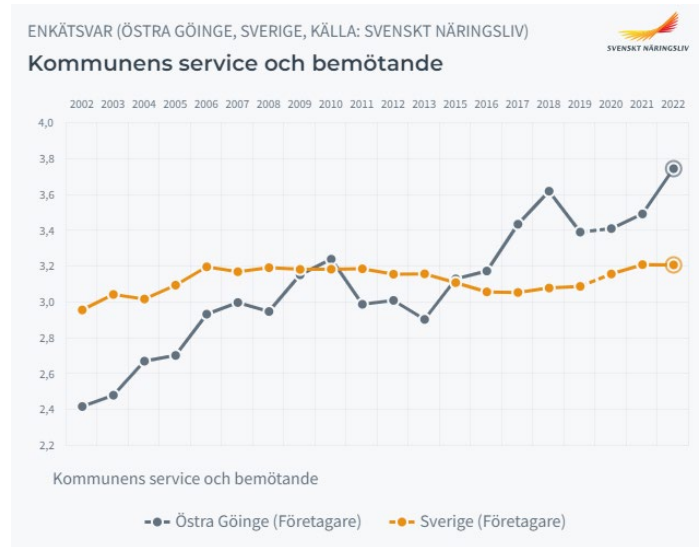
⁶ CGI - leverantören av verksamhetssystemet Treserva

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd, R12- medelvärde

Samarbete, nya jobb och företag

2022 höjdes omdömet som de lokala företagen ger den service och bemötande som de upplever att de får från förvaltningen, från 3,5 till 3,75 på en femgradig skala. Utvecklingen över tid går att se i diagrammet nedan. Det nya omdömet för 2023 publiceras under maj och kan därför redovisas först i nästkommande verksamhetsrapport.

Östra Göinge placerade sig på plats 65 av alla Sveriges kommuner i Svenskt Näringslivs årliga ranking, vilket innebär att kommunen steg från plats 73 till 65. Omdömet har ökat på samtliga frågor förutom de frågor som är kopplade till påverkan av brottslighet och trygghet, tillgång till kompetens samt vägnät, tåg och flyg.

Samverkan som nyckel till goda resultat

Förvaltningens arbete för att nå målen kopplat till Vägen till arbete kännetecknas i hög grad av intern och extern samverkan. Det kan handla om gemensamma kunder som samtidigt återfinns inom ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsenheten, SFI och Arbetsförmedlingen. Det handlar också om samverkan med lokala företag för att kunna bidra med kompetensförsörjning eller att ha en väg in till kommunen kring frågor gällande företagsetablering, nybyggnation eller andra satsningar. Det finns inget direkt sätt att göra resultat av samverkan mätbara, men när de som arbetar ute i förvaltningens olika verksamheter får lyfta fram vilka resultat de ser lyfter samtliga fram vikten av samverkan och vilka positiva effekter det får.

Vägen till arbete

Det pågår intern samverkan på strategisk nivå bland verksamheter som berörs av strategin Vägen till arbete. I dessa forum arbetas det med att effektivisera processen och den snabbaste vägen till arbete genom att hitta gemensamma lösningar.

En fundering från den politiska analysen av 2022 års verksamhetsrapport handlade om vägar att mobilisera näringslivet än mer i arbetet mot arbetslösheten. Under året har grundskola, vuxenutbildningen, arbetsmarknadsenheten samt Näringsliv och tillväxt utvecklat sin samverkan med bland annat gemensamma projekt som Framtidsdrömmar. Här har de olika verksamheterna nyttjat sin gemensamma kraft för att nå, kommunicera och skapa ytterligare ytor med det lokala näringslivet. Detta är ett steg i att tillsammans motverka både kompetensbrist och arbetslöshet på lång sikt, inte minst bland unga Göingebor.

Vidare arbetar arbetsmarknadsenheten med att engagera företag i arbetet med arbetssökande som saknar viss kompetens. Här pågår goda samarbeten med vissa nyckelföretag så som Glimakra of Sweden och Formplast, som vågar testa personer trots avsaknad av viss kompetens. Att hitta fler liknande företag kan med stor sannolikhet påverka arbetslöshetsstatistik. I detta krävs oftast att Arbetsförmedlingen går in som medspelare för att ge rätt stöd till arbetsgivaren. Utöver det engageras näringslivet genom branschträffar, tillväxtfrukostar och vardagliga kontakter i matchningssyfte.

Lokala branschråd skapar relevanta utbildningar för företagen i Östra Göinge

Förvaltningen har tillsammans med det lokala näringslivet etablerat tre lokala branschråd – gröna näringar, industriteknik och vård- och omsorgscollege. Inom Gata & park har utbildningsinsatser gjorts där praktik och praktiska moment möjliggjorts i Lunnom där ett samarbete mellan studie- och yrkesvägledare, arbetsmarknadsenheten och näringslivet. Genom branschråden har forum skapats för kommunens olika utbildningar att lyssna in företagets behov och efterfrågan på vilka kompetenser de är i behov av i sina verksamheter. Branschråden har bland annat resulterat i nya rutiner för APL, kompletterande språkbudsutbildningar, handledarutbildningar och andra fortbildningar.

Samverkan för vuxenutbildning i Skåne nordost

Östra Göinge samverkar tillsammans med Osby, Hässleholm, Kristianstad och Bromölla kring utbildnings- och utvecklingsfrågor kopplat till vuxenutbildningen. Även Olofström, Älmhult och Markaryd deltar vid inbjudan. Genom denna samverkan

breddas utbudet av utbildningar som finns tillgängligt för Göingeborna. Det handlar om utbud, men även vilka sätt man kan tillgodogöra sig utbildningarna eftersom det bredare utbudet även gäller vilka former utbildningen kan erbjudas på, till exempel distansutbildning, lärling, om den är på plats eller en kombination av olika former.

Samverkan med Arbetsförmedlingen

Förvaltningens arbete mot arbetslöshet påverkas starkt av arbetsmarknadspolitiken och den förändringsresa som Arbetsförmedlingen genomgår. Det är av största vikt att följa utvecklingen och att vårda de samarbeten och relationer som finns på lokal nivå.

Den formaliserade samverkan med Arbetsförmedlingen som fram till den 28 februari 2022 hade särskilt fokus på unga och nyanländas etablering på arbetsmarknaden (DUA) övergår till en lokal överenskommelse (LÖK) som täcker in hela den arbetssökande målgruppen. Den nya överenskommelsen beräknas gälla från maj 2023 och revideras på årlig basis. I och med denna skapas även en ny handlingsplan där befintliga och nya arbetspår formaliseras och följs upp.

Göingematchningen

Under 2022 var förvaltningen genom arbetsmarknadsenheten direkt involverade i att 111 Göingebor blev anställda i den reguljära arbetsmarknaden, där Göingematchningen har varit en viktig insats. Under året har 597 Göingebor, varav 271 kvinnor och 326 män, besökt Göingematchningen. Genom insatsen matchas de lokala företagens anställningsbehov med arbetssökande Göingebor som deltar på de öppna matchningstillfällena. Göingematchningen är en insats som möjliggörs genom intern samverkan i förvaltningen tillsammans med det lokala näringslivet.

Kommunstyrelsen hade frågor kopplade till Göingematchningen från föregående verksamhetsrapport. En sådan gällde marknadsföringen av forumet vilken förvaltningen anser vara tillräcklig. Marknadsföring sker via sociala medier (Facebook, Instagram, kommunens hemsida, kommunens Facebook), Norra Skåne/Kristianstadsbladet (blänkare och reportage), markansföringsmaterial (vykortkort), samverkan med näringslivschef, branschråd tillsammans med företagare, företagsbesök, samarbete med externa aktörer som Arbetsförmedlingen, Wikan Personal med flera. Utöver marknadsföring informeras även jobbsökande om det stöd som erbjuds via enheten och Göingematchningen i kontakt med personal.

En annan fråga gällde huruvida arbetsmarknadsenheten är det första företagare i kommunen kommer att tänka på när behov av ett arbete eller personal uppstår. Vad gäller de företag som det finns en upparbetad kontakt med, är det mycket troligt att Göingematchningen är det första de tänker på. Arbetet med att uppmärksamma fler företag på detta pågår kontinuerligt via en arbetsmarknadskonsulent som har ett uttalat uppdrag om att arbeta med att säkerställa att företagare har kännedom om arbetsmarknadsenhetens arbete och att vårda och bibehålla upparbetade kontakter.

Förvaltningens arbete framåt

En allt större grupp med komplex problembild kräver omtag och nya satsningar

Den grupp arbetssökande (men även studerande på vuxenutbildningen) som förvaltningen möter är ofta de som står långt ifrån arbetsmarknaden och som är i störst behov av förvaltningens stöd för att komma vidare. Verksamheterna beskriver en komplex och väldigt heterogen grupp med den gemensamma nämnaren att de ofta har en sammansatt problematik som hindrar dem från att ta sig vidare in i vuxenlivet, ut på arbetsmarknaden och in i samhället. Utöver kompetens som arbetsgivare efterfrågar handlar det om individers sociala situation, (o)hälsa, boende och ekonomi. Det finns också en brist på förståelse för sambandet mellan psykisk och fysisk ohälsa. Verksamheterna vittnar om att det för de flesta av dessa individer ställs höga krav som inte stämmer överens med förmåga och att individerna inte ges den tid de faktiskt behöver för att lyckas.

Med bakgrund av det resultat, de lärdomar och utmaningar som presenterats i rapporten går förvaltningen in i en treårig satsning med start våren 2023. För att bättre kunna svara upp både mot målgruppens utmaningar och resursmässiga utmaningar kommer förvaltningen under kommande tre år att utveckla verksamheten genom att använda de resultat som framkommit i den hittills mest omfattande vetenskapliga progressionsstudien om vilka åtgärder som faktiskt gör att utsatta individer kommer i arbete, Beskaeftigelses Indikator Projektet (Jobb indikatorprojektet), den så kallade BIP-studien. Av studien framkommer att endast när kompetenshöjande, sociala och hälsorelaterade insatser kombineras med jobbfokuserande insatser skapas progression mot arbete, och att progressionen påskyndas av att insatserna erbjuds parallellt. Personer som står långt från arbetsmarknaden ska erbjudas insatser särskilt anpassade efter deras individuella behov och utmaningar. Arbetsmetoden hjälper förvaltningen att möta ”hela människan” samtidigt som det ger ett verktyg att mäta våra insatser och individernas stegförflyttning mot arbete.

De mer resurssvaga kunderna förmår ofta inte att på egen hand navigera mellan olika aktörer varför samverkan oss emellan krävs. Genom det nya arbetssättet som ska införas, fördjupas den interna samverkan mellan AME, Öppenvården, IFO Vuxen och Vuxenutbildningen (GUC1 och GUC2) där en del av arbetet handlar om att skapa en samsyn och en gemensam målbild för varje individs planering mot en egen hållbar försörjning. Också samverkan med externa nyckelaktörer som Arbetsförmedlingen, Regionen och Försäkringskassan fördjupas genom en tydligare samverkan kring gemensamma kunder.

För att ge extra skjuts till arbetet har förvaltningen sökt och beviljats externa medel från Samordningsförbundet samt sökt externa medel från Europeiska Socialfonden (ESF) där beslut förmedlas i juni (Diarienummer, 2023–00386, 2023–00387 och 2023–00383).